

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2533 – 2542” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตแบบการพรรณนาเพื่ออธิบาย (Explanatory Description) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) และวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) มีวิธีดำเนินการตามลำดับดังนี้

ข้อมูลที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาข้อมูลในหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่

1. ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์
2. เพศ
3. อายุ
4. อาชีพ
5. สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

1. ชื่อวิทยานิพนธ์
2. ปี พ.ศ. ที่อนุมัติ
3. สาขาวิชา
 - 3.1 การบริหารการศึกษา
 - 3.1.1 กระบวนการปฏิบัติงาน
 - 3.1.2 กระบวนการตัดสินใจการปฏิบัติงาน
 - 3.1.3 กระบวนการวางแผนการปฏิบัติงาน
 - 3.1.4 สมรรถภาพในการปฏิบัติงาน
 - 3.1.5 การปฏิบัติงานวิชาการ

- 3.1.6 การปฏิบัติงานสัมพันธ์ชุมชน
 - 3.1.7 การปฏิบัติงานกิจการนักเรียน
 - 3.1.8 การจัดระบบสารสนเทศ
 - 3.1.9 บทบาท พฤติกรรม
 - 3.1.10 คุณลักษณะ
 - 3.1.11 ระเบียบวินัย
 - 3.1.12 การประเมินโครงการ
 - 3.1.13 การนิเทศ
 - 3.1.14 ปัญหาในด้านต่าง ๆ
 - 3.1.15 ความพึงพอใจ
 - 3.1.16 เจตคติ และทัศนคติ
 - 3.1.17 ปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรต่าง ๆ
 - 3.1.18 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ
 - 3.1.19 แนวโน้มในการปฏิบัติงาน
 - 3.1.20 บรรยากาศองค์การ
 - 3.1.21 ความต้องการ
 - 3.1.22 อื่น ๆ
- 3.2 การประเมินศึกษา
- 3.2.1 หลักสูตร
 - 3.2.2 การวัดผลประเมินผล
 - 3.2.3 เทคนิคและวิธีสอน
 - 3.2.4 สื่อการเรียนการสอน
 - 3.2.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรต่าง ๆ
 - 3.2.6 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ
 - 3.2.7 ปัญหาในด้านต่าง ๆ
 - 3.2.8 ความต้องการ
 - 3.2.9 บทบาท พฤติกรรม
 - 3.2.10 การประเมินโครงการ
 - 3.2.11 คุณลักษณะ

- 3.2.12 อื่น ๆ
- 3.3 การวัดผลและวิจัยการศึกษา
 - 3.3.1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
 - 3.3.2 การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ
 - 3.3.3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ
- 3.4 จิตวิทยาการศึกษา
 - 3.4.1 เทคนิคและวิธีสอน
 - ตัวแปรต้น
 - 3.4.1.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับ
 - 3.4.1.2 ขนาดของกลุ่ม
 - 3.4.1.3 กลวิธีการอ่าน
 - 3.4.1.4 ตัวแบบ
 - 3.4.1.5 ความคิดรวบยอด
 - 3.4.1.6 นิทาน
 - 3.4.1.7 อื่น ๆ
 - ตัวแปรตาม
 - 3.4.1.8 ความจำ
 - 3.4.1.9 ความเข้าใจ
 - 3.4.1.10 ผลสัมฤทธิ์
 - 3.4.1.11 การเรียนรู้
 - 3.4.1.12 ความสามารถในการแก้ปัญหา
 - 3.4.1.13 ความคิดสร้างสรรค์
 - 3.4.1.14 อื่น ๆ
 - 3.4.2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ
- 3.5 เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 - 3.5.1 การพัฒนาบทเรียนโปรแกรม
 - 3.5.2 รูปแบบการจัดรายการวิทยุ
 - 3.5.3 การใช้สื่อเครือข่าย

- 3.6 พลศึกษา
 - 3.6.1 ผลการฝึกสมรรถภาพทางกาย
 - 3.6.2 เกณฑ์ปกติของสมรรถภาพทางกาย
 - 3.6.3 คุณลักษณะ
 - 3.6.4 ปัญหาในด้านต่าง ๆ
 - 3.6.5 การตรวจวัดสมรรถภาพทางกายในสภาวะอื่น ๆ
- 3.7 วิทยาศาสตร์ศึกษา
 - 3.7.1 วิธีสอนแบบร่วมมือ
 - 3.7.2 มโนคติที่คลาดเคลื่อน
- 3.8 ศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
 - 3.8.1 คุณลักษณะของบุคลากร
 - 3.8.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรต่าง ๆ
 - 3.8.3 บทบาท พฤติกรรม
 - 3.8.4 การประเมินโครงการ
 - 3.8.5 ความศรัทธา ความเชื่อ
 - 3.8.6 ปัญหาในด้านต่าง ๆ
 - 3.8.7 การมีส่วนร่วม
 - 3.8.9 การรับรู้ข่าวสาร
 - 3.8.10 การศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องต่าง ๆ
 - 3.8.11 เจตคติ และทัศนคติ
 - 3.8.12 ขวัญ กำลังใจ
 - 3.8.13 ความพึงพอใจ
 - 3.8.14 ความต้องการ
 - 3.8.15 อื่น ๆ
- 4. ประเภทของการวิจัย แบ่งได้ดังนี้
 - 4.1 การวิจัยเชิงบรรยาย
 - 4.2 การวิจัยเชิงทดลอง

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.1 สถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
 - 5.3 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.4 วิชาที่ทำการวิจัย
6. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - 6.1 ประเภทของเครื่องมือ
 - 6.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 - 6.3 ชนิดของข้อมูล
 - 6.4 สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบบันทึกวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ทำวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ เพศ อายุ อาชีพ

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ชื่อวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ.ที่อนุมัติวิทยานิพนธ์ ประเภทของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง วิชาที่ทำการวิจัย ประเภทของเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ชนิดของข้อมูล สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์
2. กำหนดขอบเขตและประเด็นที่จะศึกษาวิทยานิพนธ์

3. อ่านรายชื่อวิทยานิพนธ์ทั้งหมด เพื่อศึกษาความแตกต่างแปลกแยกของชื่อเรื่องในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งทำให้ได้แนวคิดในการกำหนดกรอบการสร้างแบบบัณฑิตวิทยานิพนธ์
4. สร้างแบบวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สำหรับเป็นต้นฉบับร่างพร้อมทั้งสร้างคู่มือวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ให้นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในแบบบัณฑิตวิทยานิพนธ์ เพื่อความชัดเจนและเข้าใจตรงกัน
5. นำแบบบัณฑิตวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งคู่มือการบัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในด้านต่าง ๆ
6. นำคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปปรับปรุงแบบบัณฑิตวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบบัณฑิตวิทยานิพนธ์และคู่มือการบัณฑิตวิทยานิพนธ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองบัณฑิตวิทยานิพนธ์ทุกสาขาวิชา สาขาวิชาละ 5 เล่ม แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ผลปรากฏว่าผู้วิจัยทำการบัณฑิตก็ได้ถูกต้องทุกหัวข้อ คิดเป็นร้อยละ 100

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยทำการบัณฑิตวิทยานิพนธ์สาขาวิชาละ 5 เล่มที่นอกเหนือจาก 5 เล่มแรก ที่ใช้ในการหาค่าความตรง โดยบัณฑิตซ้ำ 2 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 2 สัปดาห์ ในการบัณฑิตครั้งที่สอง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มจาก 5 เล่มที่ใช้ในการบัณฑิตครั้งแรก มาสาขาวิชาละ 3 เล่ม แล้วนำผลที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นในการบัณฑิตวิทยานิพนธ์ โดยมีเกณฑ์ว่าในการบัณฑิตวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ครั้ง ต้องบัณฑิตตรงกันอย่างน้อยร้อยละ 95 ผลปรากฏว่าผู้วิจัยบัณฑิตได้ตรงกันทุกข้อ คิดเป็นร้อยละ 100

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มทำการบัณฑิตข้อมูลวิทยานิพนธ์ตามแบบบัณฑิตข้อมูลวิทยานิพนธ์ ถ้าอ่านงานวิจัยเล่มใดแล้วเกิดข้อสงสัยผู้วิจัยจะบัณฑิตข้อมูลซ้ำ เล่มใดมีปัญหาในการบัณฑิตข้อมูลจะนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลจะรวมถึงการแปลความหมายข้อมูลและการสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลย่อย ๆ โดยได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 2 รูปแบบ คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.1 วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการกำหนดหัวข้อเนื้อหาที่จะศึกษาและนำไปสร้างแบบบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์

1.2 บันทึกข้อมูลตามแบบบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์

1.3 นำข้อมูลที่บันทึกไว้มาทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละในแต่ละหัวข้อด้วย

โปรแกรม SPSS for Windows

2. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction)

ศึกษาวิทยานิพนธ์ของแต่ละสาขาวิชาโดยทำการแบ่งช่วงปีเป็น 3 ช่วงปีคือช่วงปี ที่หนึ่งเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2536 ช่วงปีที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – 2539 และช่วงปีที่สามตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2542 หาข้อสรุปจากแต่ละช่วงปีและเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันทั้ง 3 ช่วงปีว่าการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละสาขาวิชาเน้นหนักไปในแนวใด จนได้ข้อสรุปที่ชัดเจน

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยด้วยการนำข้อมูลจากแบบบันทึกวิทยานิพนธ์มาคำนวณหาความถี่ และค่าร้อยละ ในแต่ละสาขาวิชาและนำเสนอข้อมูลที่ได้รับ โดยไม่พยายามตีความหมายหรือแปลความใด ๆ เป็นการเสนอข้อความจริง (Facts) ที่เก็บรวบรวมได้ และผู้วิจัยตีความหมายและทำความเข้าใจข้อมูลโดยใช้วิธีการอุปนัย วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้โดยการจัดแยกข้อมูลตามประเด็นที่จะศึกษาและเชื่อมโยงความสัมพันธ์พร้อมสร้างสรุปข้อค้นพบที่ได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานหาค่าร้อยละ (Percentage)